

Мэнэ – Ханалас улууһа, Балыктах бөһүөлэгэ

Балыктаахтаагы “Звездочка” оҕо уһуяана

Бырайыак: “Кинигэттэн сайдабыт, элбэҕи билэбит”

Иитээчи: Стручкова Саргылана

Васильевна

Кириитэ:

Оҕо оскуолаҕа киирэригэр балаҕа билиилээх – көрүүлээх, толкуйдуур дьоһурдаах, тыла – өһө ыраас, хомоҕой буолара ирдэнэр. Үтүө быһыы-майгы, кэрэ дууһа диэн өйдөбүлү оҕо кыра сааһыттан биллэбинэ, майгы маанылааҕа, дьоһун киһи буола улаатар. Ол инниттэн оҕону кыра сааһыттан уус – уран айымньыга сыһыаран, көрдөрөн – иһитиннэрэн, араас ньыманы туттан билиитин кэнэтэргэ, иитии тутаах хайысхатын булан чопчулуурга үлэ ытылларыгар ордук көмөлөөх буолара – кинигэ.

Кинигэ киһи аргыһа, олорор олохун тухары баар. Элбэҕи ааҕар киһи билиитэ киэн буолар, тыла – өһө баай, үтүөнү – мөкүнү араарар, толкуйдуур дьолоһойо сайдар. Бу инникигэ сайдарыгар толук уурар. Ол инниттэн иитээччигэ улахан сорук турар кинигэҕэ убаастабыллаах сыһыаны иитии, тапталы инэри, кинигэттэн киһи элбэххэ үөрэнэрин, сайдарын оҕо дьолоһойугар инэри. Оҕо эрдэбиттэн кинигэни убаастыы үөрэммит оҕо улааттаҕына да онтукайын бырахпат, мэлдьитин аргыс оностон илдьэ сылдьар, туһанар. Билиини сайдыбыт үйэҕэ араас гаджеттар, смартфоннар, айфоннар оҕо төбөтүн эргитэн кэбистилэр, тобулан буларын, онтон ылар бэлэми, сыһа да баар буоллаҕы ону аахайбакка тиһэр буоллулар. Куйаар ситимигэр биир кунуопканы баттаа да, талбыккын булаҕын, хачайдаан ылаҕын. Кинигэ суолтата түстэ, улахан да киһи аахайбат буолла диэн тоһоҕолоон этиэххэ сөп. Онон бу итэҕэскэ суолта ууран, иитии – үөрэтии үлэтэ күүскэ барара аныгы кэмнэ ирдэбилгэ кириэн суолталааҕын чопчулур кэм кэллэ. Ону хайдах гынан үлэ хайысхатын тоһоҕолоон булар уустук, ол иһин барыл былааннанна “Кинигэттэн сайдабыт, элбэҕи билэбит” диэн. Манна кэрдийс чаастарынан араарылынна, болҕомто оҕо уонна төрөппүтү кытта ыкса сибээстээхтик, биир тэтимнээхтик үлэ ытыллара.

Сыала:

Араас тэрээһиннэр, үөрэтэр-иитэр хайысхалаах ньымалар нөнгүө оҕо кинигэҕэ интэриэһин күүһүрдүү, билиитин – көрүүтүн кэнэти.

Соруктара:

1. Оҕо кинигэҕэ сыһыанын уларытыы, билиитин элбэтии, сайыннарыы;
2. Барыл үлэтэ тэтимнээхтик барарыгар төрөппүттэри, оҕо уһуйаанын үлэһиттэрин кытта ыкса сибээстээхтик үлэлээһин;
3. Төрөппүккэ сырдатар үлэни тэрээһиннээхтик, ситимнээхтик ытыы;
4. Дьэ кэргэн үтүө үгэстэрин холобур оностон киэн эйгэҕэ таһаарыы, сырдатыы;
5. Кинигэ суолтатын диринник өйдөтүү, харыстабыллаах сыһыанга иитии;

Ытыллар кэмэ: уһун кэм (тохсунньу ыйтан – ыам ыйыгар дылы, балаҕан ыйыттан – ахсынньы ый 2023 сылыгар дылы)

Барылга кытталлар: уһуйаан иитиллээччилэрэ, иитээччилэрэ, үлэһиттэрэ, төрөппүттэр, библиотека үлэһиттэрэ, оскуола үөрэнээччилэрэ;

Барыллаан көрүүтэ:

Иитиллээчи:

- ✓ Оџо кинигэџэ сыһыана уларыйыа, бэйэтэ баџатын хоту кинигэни ылан көрөр, интэриэһиргиир баџата уһуктуо;
- ✓ Көрбүтүн – билбитин таска таһааран кэпсиэ, ойуулаан-дьүһүннээн кэпсиир дьоџура сайдыа;
- ✓ Күннээџи олоџор кинигэттэн ылан туһанар үгэһи этигэр-хааныгар интэринэн илдэа сылдыа;

Төрөппүттэр:

- ✓ Дьиа кэргэн иһигэр кинигэ ааџыта үгэскэ кубулуйуо, бары биир интэриэстээх, сомоџолуур күүһү интэриэ;
- ✓ Төрөппүт кинигэ туһалааџын оџоџо сыһыаран, сатабылын сайыннаран, инники олоџор толук ууруо;
- ✓ Кинигэ арааһа дьиа иһигэр баарын хааччыйыа, харыстабыллаахтык сыһыаннаһарга иитиэ;

Хардыылар :

1 хардыы: Тэрээһин үлэтэ(тохсунньу ый 2024с)

Сыала: Саамай сытыы турар боппуруоһу, итэџэстэри булуу уонна ону туоратарга аналлаах былааны аттаран оностуу;

- ✓ Төрөппүккэ барыллааһын ыйытык ытыты “ Кинигэ уонна оџо”;
- ✓ Тиэмэни арыйарга аналлаах көмө матырыйааллары, хомуурунньуктары , куйаар ситимиттэн тиһиликтэри булан мунньуу, сакаастаан ылыы;
- ✓ Төрөппүккэ сырдатар үлэни ытыты, сүбэ – ама биэрии;
- ✓ Хас биирдии бөлөххө “Кинигэ дьиаэтэ” тэрийии;
- ✓ Үөрэхтээһин сүбэтигэр барыл былаанын бигэргэтии;

2 Хардыы: Барыл былааннаммыт хардыыта үлэџэ киириитэ: (олунньу ый – ыам ыйыгар дылы, балаџан ыйтан – сэтинньи ый 2024 с дылы)

Сыала: Былаанна олоџуран тэрээһин үлэтин киэнник ытыты, туруммут сыалы ситиһии;

- ✓ Ыытыллар үлэ былаанын кэрчиккэ арааран, аттаран туруоруу;
- ✓ Тэрээһиннэри биир ситимнээхтик ытыты: оонньууларга, билиһинэриилэргэ, күннүктэргэ, дьайымалларга сибээстээхтик аттаран туруоран биэрии;
- ✓ Оџолорго, төрөппүттэргэ аналлаах эйгэни тэрийии, сырдатыы үлэтин тэрийии;
- ✓ Төрөппүт таһымын үрдэтэр үлэни былааннаахтык ытыты;

3 Хардыы: Түмүктүүр үлэлэр (ахсынньы ый 2024с)

- ✓ Былааннаммыт үлэлэр түмүгүн таһаарыыта;
- ✓ Быыстапка туруоруута, түмүктүүр аралдытыы ытыты;
- ✓ Араас таһымнаах куонкурустарга, ааџыыларга кыттыы;

Ыытыллар былаан хардыылары:

Улахан, бэлэмнэний бөлөх		Кыра, орто бөлөх	
Оѳону кытта алтыһар үлэ	Төрөппүтү кытта үлэ	Оѳону кытта алтыһар үлэ	Төрөппүтү кытта үлэ
	Тохсунньу ый		
Сэһэргэһии «Кинигэ араастара», «Дьыэѳитигэр кинигэ баар дуо?»	Барыллааһын ыйытык ытыгы; Өйдөбүннүк бэлэхтээһин	Сэһэргэһии: «Кинигэ диэн тугуй?»	Барыллааһын ыйытык ытыгы; Өйдөбүннүк бэлэхтээһин
Кинигэ быыстапкатын тэрийии; Оруоллаах оонньуу: “Кинигэ маѳаһына”	Сүбэ-ама биэрии «Ханнык кинигэлэри дьыэѳэ ааѳабытый?». Акция «Ис сүрэхтэн кинигэтэ бэлэхтээ»	“Кинигэ дьыэтин” тэрийии бөлөх иһигэр	Сүбэ-ама биэрии «Кырачааннарга ханнык кинигэлэри ааѳаахха сөбүй?» Акция «Ис сүрэхтэн кинигэтэ бэлэхтээ»
Айар-тутар хайысха: «Кинигэни эмтээ»	Дьыэтээѳи соруудах: “Мин кинигэлэrim” төрөппүт көмөтүнэн видеоѳа устуу, кэпсииргэ бэлэмнээһин	Айар-тутар хайысха: «Кинигэни эмтээ»	Дьыэтээѳи соруудах: “Биһиги дьыэ кэргэн -библиотеката” хаартысканан таган оноруу
	Олунньу ый		
Кырачаан кинигэ оноһуга «Уоттан, сэрэн!»	Лепбук «Уоттан сэрэхтээх буол!»	Остуоруйа кэпсээһин «Испиискэ мүччүргэннээх сырыылара»	Плакат ОБЖ
Кинигэ быыстапката «Саха остуоруйалара»	Остуоруйалаһарга аналлаах мааскалары бэйэ илиититтэн онорон аѳалыы;	Саха остуоруйаларын кэпсээһин	«Саха иһиттэрэ» -Хаартыска альбом
Россия сэбилэниилээх күүстэригэр аналлаах эйгэ тэрийии; “Аѳабар бэлэх” открытка оноруу	Көһө сылдьар библиотека «Аахтын-атын киһиэхэ биэр!»	Уруһуй : “Саллаат”; Оѳолор үлэлэрин быыстапката	Көһө сылдьар библиотека «Аахтын-атын киһиэхэ биэр!»
Сэһэргэһии: “Чаһы араастара” Уруһуй: “Чаһы” Оѳолор үлэлэринэн быыстапка тэрийии; Түмэн кыра кинигэ онотторуу	Хаартысканан таган оноруу «Дьыэтээѳи чаһым»	Сэһэргэһии: “Төлөпүөн” Сыһыарыы: “Төлөпүөн” Оѳолор үлэлэринэн быыстапка тэрийии; Түмэн кыра кинигэ онотторуу	Хаартысканан таган оноруу «Төлөпүөн»
	Кулун тутар ый		
Аралдыыты «Остуоруйам аптаах кинигэтэ»	Дьыэтээѳи соруудах: Төрөппүт остуоруйа ааѳар, оѳо кэпсэммиттэн уруһуйдуур уонна уһуйаанга кэлэн	Кыра кинигэ оностуу «Мин тугу сатыыбыный, тугу сатаабаппыный?»	Тэрээһин «Кинигэ эмчитэ»

	оџолорго кэпсиир		
Экскурсияға барыы, кэлэн баран , тугу көрбүттэрин уруһуйдатыы, кинигэ оноруу	Дь/с: “Урукку кэмнээџи кинигэ”- булан аџалан оџолорго көрдөрөр, кэпсиир	“Кинигэ дьизиттэн” кинигэ талан аџалар, ис хоһоонун кэпсэттэрэр	Кинигэ арааһын дьизиттэн аџалан быыстапка тэрийии
	Муус устар ый		
Акция «Мин сөбүлүүр остуоруйам» кыра бөлөх оџолоругар баран кэпсээһин	Төрөппүт сөбүлүүр остуоруйатын аџалан оџолорго кэпсиир	Улахан бөлөх оџолоро кэлэн остуоруйа кэпсээһиннэрэ	Бэйэ кинигэтин онорууга акция
Аралдытыы: «Сир барыбыт дьизэтэ»	Айылџа харыстабылыгар аналлаах куонкурус: “Пластиковай бытыылкалартан онһук”	Аралдытыы: «Сир барыбыт дьизэтэ»	Айылџа харыстабылыгар аналлаах куонкурус: “Салапаан пакеттар”
Конкурс: Защита проектов на тему посвященный 100 летию Якутской АССР	Подготовка детей к защите проектов Подарок - книги	Выставка книг якутских писателей	Книга –малышка: «Таабырыннар»
	Ыам ыйа		
Дьиз кэргэн архыыба : «Эргэ кинигэ тугу кэпсирий?»	Буккроссинг «Эбээм сундууга»	Кинигэттэн тугу көрбүтүн иитээччигэ кэпсиир	Буккроссинг “Эбээм сундууга»
	Балаџан ыйа		
Сэһэргэһии « мин таптыыр кинигэм»	Акция «Дарите книги с любовью!»	Сэһэргэһии: «Кинигэ дьизэтэ»	Акция «Дарите книги с любовью!»
“Кинигэ дьизиттэн” кинигэ талан аџалан оџолорго кэпсээһин	Акция салџанар	“Кинигэлэр эмиэ ытыыллар”	Акция салџанар
Алтынньы ый			
Нэһилиэкпит библиотекаря Сардана Семеновна ыалдыттааһына 1) Библиотека диэн тугун кэпсээһинэ 2) Оонньуулар, таабырыннар 3) Кинигэ быыстапката			
Ийэ оџотугар кинигэ ааџар, оџо уруһуйдуур уонна кэлэн оџолорго кэпсиир (видеоџа да уһулан аџалан көрдөрүөн сөп)	Акция “ Ийэ, миэхэ кинигэтэ аах!” Хаартысканан танан оноруу	Акция “Остуоруйата кэпсээ!” төрөппүт кэлэн кэпсиир	Акция “ Ийэ, миэхэ кинигэтэ аах!” Хаартысканан танан оноруу

Түмүктүүр үлэ былаана

Ахсынны 5 күнэ	Ахсынны 6 күнэ	Ахсынны 7 күнэ	Ахсынны 8 күнэ	Ахсынны 9 күнэ
Төрөппүттэргэ бу тиэмэнэн үлэ хайысхатын былаанын сырдатты Акция: «Подари книгу с любовью»	1.Фотоколлаж “Бары кинигэ аабабыт” нэдиэлэ устата ытыллар 2. Төрөппүтү кытта оҕо, детсаад үлэһиттэрэ “Мин дьиэтээҕи библиотекам” презентациятын бэлэмнииллэр	1.“Мин дьиэтээҕи библиотекам” презентацияны бэлэмнээбиттэр кэпсииллэр 2.”Мин сөбүлүүр остуоруйам геройа” оҕолор уруһуйдуулар	1.“Мин дьиэтээҕи библиотекам” – оҕолор, детсад үлэһиттэрэ бэлэмнээбит презентацияларына н оҕолорго кэпсииллэр; 2.”Мин сөбүлүүр остуоруйам геройа” оҕолор уруһуйдара ситэриллэр, тиһиллэр	1.Нэдиэлэтээ5 и ытыллыбыт үлэ түмүгүнэн быыстапка туруоруллар 2.Детсаад үлэһиттерин туруоруутугар В.Одоевской “Мороз Иванович” остуоруйаны оҕолорго көрдөрүүлэрэ
Ахсынны 12 күнэ	Ахсынны 13 күнэ	Ахсынны 14 күнэ	Ахсынны 15 күнэ	Ахсынны 16 күнэ
Оҕо дьиэтиттэн кинигэ аҕалар уонна туох туһунан кэпсэнэрин оҕолорго кэпсиир. Кыра бөлөх оҕолоругар кэлэн кинигэлэрин ис хоһоонун кэпсииллэр.	Оскуола активын үөрэнээччилэрэ ыалдьыттааһынн ара	Кыра, орто бөлөх төрөппүттэрин туруоруутугар нуучча остуоруйата “Эриэппэ”, “Куоска уонна кутуйах” саха остуоруйата	Улахан, бэлэмнэнии бөлөх төрөппүттэрин туруоруутугар остуоруйа “Хаарчаана”	Аралдьыты: «Остуоруйам аптаах кинигэтэ» Барыл “Бары аабабыт кинигэни” ытыллыбыт үлэ

Хомуурунньук:

1. Гриценко З.А. Положи твое сердце у чтения - М.: Просвещение, 2000г.
2. Гурович Л.М., Береговая Л.Б., Логинова В.И. Ребёнок и книга. – М.: Просвещение, 1992.
3. Доронова Т.Н. Программа для родителей и воспитателей по формированию здоровья и развитию детей 4-7 лет. «Из детства – в отрочество».- М.: Просвещение, 2002 г.
4. Жукова Г.Д Родительское собрание по детскому чтению.- М: Русская школьная библиотечная ассоциация, 2007 г.
5. Жукова Г.Д. Семейное чтение в год семьи.- М: Русская школьная ассоциация, 2007
6. Канавина Г. А. Особенности деятельности библиотеки в поддержку социальной «семьи» и в сохранении традиции семейного чтения в условиях детского дома, организованного по семейному типу. - М.: Просвещение, 2000г
7. Международный день детской книги.- Ж.: Дошкольное образование, 2010. - №6.
8. Нежданова Л. И., Киченко Е. А. Работа с семьей и продвижение семейного чтения – М.: Просвещение, 1996 г.